

Les tradicions

Tots els pobles tenen tradicions. Però hi ha historiadors que no hi creuen. Diuen que són contes inventats pel poble supersticiós. Jo no diré que alguna d'elles no tingui aquest caràcter, però estic segur que, si bé la majoria potser no són certes, almenys tenen un fonament de veritat; això sí, exagerades casi sempre i algunes vegades canviades d'emplaçament. Aquesta opinió l'he adquirida fixant-me en les que encara perduren a Cardedeu, entre les quals hi ha les següents:

Es conta que al cap d'amunt del terme municipal, i varal conegut per El Rieral, hi havia hagut una ciutat anomenada de Monells, fundant-se en que dins d'un bosc d'alzines es troben escampades una gran quantitat de pedres bones per a edificar que no és de suposar que les hi arrossegüés el corrent de la riera que passa per allí prop, però a una profunditat de 12 metres, i en canvi és de creure que les hi portessin els homes. Doncs, bé; ha resultat veritat que en dit paratge, però en un punt que encara no m'ha estat possible precisar, existí una masia amb el nom de *villa* (paraula llatina que es pronuncia vil la) *Monellos*, de procedència romana segurament, que algun rector, notari o particular de la població trobaria esmentada en algun pergami, com l'he trobada jo en documents dels anys 941 i 972. I vet-ací que la paraula *villa* seria interpretada pels veïns com a poble amb categoria de vila i, exagerant la tradició, la vila passaria a ésser ciutat, és a dir, la ciutat de Monells.

S'explica també que tocant a l'església parroquial, existí una gran casa que fou la que donà nom a la població. Això no s'ha pogut comprovar fins ara, però sí que he trobat escriptures molt velles que esmenten el mas Cardedol, això és, la casa que portava el nom que tenia la població en l'edat mitjana, entre altres les següents: B. Montells, en 1217, deixa en son testament al seu fill Arnau, dugues peces de terra situades junt al mas Cardedol, i F. Marquet, en 1356, estableix a B. Ulzina un alou que posseeix sota el clos del mas Cardedol; i també persones que després del nom de fonts porten per primer cognom el de Cardedol, els quals, essent seglars i no frares, és de creure que eren membres de l'expressada casa, que per cert gaudiria de certa noblesa i autoritat perquè un d'ells, Joan de Cardedol, en 1129 actua de jutge arbitral en la qüestió que sostenia l'Abat de Sant Cugat del Vallès amb uns particulars sobre la propietat d'uns alous situats en el Montseny; un altre Grau de Cardedol, en 1157 intervé en la comanda que fa l'Església de Barcelona (Catedral) a favor de la Canonja de la mateixa; i un altre Pere de Cardedol, en 1281, és nomenat per Pere II cònsol de Sevilla, el primer que ocupà aital càrrec en aquella ciutat en representació dels catalans.